

РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ФІЗИКО-
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ
РДГУ

ПРОБЛЕМИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
12 березня 2020 року

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра технологічної освіти
Сарнський педагогічний коледж РДГУ
ВКНЗ “Володимир-Волинський ПК ім. А.Ю. Кримського”
РМЦТУМ Рівненської міської ради
Комунальний заклад “РОЦНТТУМ” Рівненської обласної ради**

**“ПРОБЛЕМИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ”**

Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції

12 березня 2020 року

Рівне – 2020

УДК: 373.5.015.311:331

П 78

Затверджено і рекомендовано до друку рішенням вченої ради ФТФ РДГУ (протокол № 4 від 28 квітня 2020 р.)

П Проблеми технологічної освіти учнівської молоді: матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції (12.03.2020 р.) / упорядники: М.С. Янцур, О.А. Герасименко. Рівне: РДГУ, 2020. 82 с.

До збірника матеріалів увійшли доповіді Всеукраїнської Інтернет-конференції з теми “Проблеми технологічної освіти учнівської молоді”, яка була проведена 12 березня 2020 року на кафедрі технологічної освіти РДГУ спільно з працівниками Сарніського педагогічного коледжу РДГУ, ВКНЗ “Володимир-Волинський ПК ім. А.Ю. Кримського”, РМЦТУМ Рівненської міської ради, Комунального закладу “РОЦНТТУМ” Рівненської обласної ради.

Матеріали можуть бути корисними науковцям, практичним працівникам, вихователям, вчителям, викладачам та студентам закладів вищої, загальної середньої та позашкільної освіти.

Схвалено кафедрою технологічної освіти Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 5 від 14 квітня 2020 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей.

© РДГУ, СПК,
РМЦТУМ, 2020

4. Коваль О. Вплив декоративно-ужиткового мистецтва на естетичне виховання учнів на уроках трудового навчання URL: <http://phm.kspu.kr.ua/nauka/konferentsii/fizyka-tekhnolohii-navchannia/82-2016/teoriia-ta-metodyka-tekhnolohich-noi-osvity/551-vplyv-dekoratyvno-uzhytkovoho-mystetstva-na-estetychne-vykhovannya-uchniv-na-urokakh-trudovoho-navchannya.html> (дата звернення 24.10.2019).
5. Наговицына Т.В. Оценка сформированности эстетического вкуса у школьников в процессе обучения технологии. Искусство и образование. 2011. №1(69). С. 38-44.
6. Оніщенко О. Естетичне виховання: історичні традиції та сучасність. Мистецтво та освіта. 1998. №3. С.2-6.
7. Цели и средства эстетического воспитания URL: <http://gopsy.ru/semja/vospitanie-detej/jesteticheskoe-vospitanie.html> (дата звернення 15.11.2019).
8. Чупахин В.М. 22 урока геометрической резьбы по дереву: учебно-практическое пособие. Санкт-Петербург: Издательский Дом «Литера», 2004. 152 с.
9. Шахіна І.Ю., Гриньчак К.П. Використання мультимедійних технологій на заняттях з трудового навчання в основній школі. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наукових праць. Вип. 41. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2015. С. 28-33.

Д.В. КОЗЮБЧИК, Н.В. СИМОНОВИЧ

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ІНІЦІАТИВНОСТІ
ТА ПІДПРИЄМЛИВОСТІ В УЧНІВ 10-11-Х КЛАСІВ НА
ЗАНЯТТЯХ З ПРЕДМЕТУ «ТЕХНОЛОГІЇ» З
ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КООПЕРАТИВНОГО НАВЧАННЯ**

Зорієнтованість системи освіти на накопичення системи знань та їх засвоєння, яку використовували протягом останніх десятиліть, в умовах реформування освітнього процесу сьогодення перестає бути актуальною. Це відбувається у зв'язку

з соціальним замовленням, що вимагає формування особистості, здатної до взаємодії з оточуючими з метою виконання соціальних, виробничих та економічних завдань. Виконання цих завдань потребує істотного посилення самостійної та продуктивної діяльності учнів, розвитку особистісних якостей і творчих здібностей, умінь самостійно здобувати нові знання та розв'язувати проблеми, орієнтуватись у житті суспільства. [5]

Пріоритетним напрямом в освітньому процесі для визначення якостей, необхідних сучасному випускнику, було обрано компетентнісний підхід. Його, відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, визначають як спрямованість навчально-виховного процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані ключова, загальнопредметна та предметна (галузева) компетентності.

Компетентнісний підхід сприяє успішній адаптації учнів у соціумі, вирішенню ключових проблем сучасного життя, їх професійному самовизначенню. Отже, ключові компетентності є необхідними для життєдіяльності людини та пов'язані з її успіхом у суспільстві в умовах реформування. [1]

За визначенням, поданим у Програмі розвитку ООН у межах проєкту «Освітня політика та освіта “рівний-рівному”», ключова компетентність – це об'єктивна категорія, що фіксує суспільно визначений комплекс певного рівня знань, умінь, навичок, ставлень, які можна застосувати у сфері діяльності людини [3].

Особливу роль у підготовці майбутнього покоління до подальшого життя відіграє формування у випускника готовності до інноваційної діяльності. Це означає, що разом з атестатом про середню освіту учні будуть отримувати розвинене критичне мислення, комунікативні навички та навички діяльності в команді. Це допоможе їм вдало побудувати власну кар'єру.

У проєкті концепції «Нової української школи» також виділяється десять ключових компетентностей, серед яких восьмою є підприємливість: уміння генерувати нові ідеї, ініціативи та втілювати їх у життя задля підвищення як власного

соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави [2].

Компетентність «Ініціативність і підприємливість» означає здатність особи втілювати задуми в життя. Вона охоплює такі аспекти, як креативність, потяг до інновацій і вміння ризикувати, а також здатність планувати заходи і реалізувати їх [5].

Не всі теми, які розглядають на навчальних заняттях, можна подати крізь призму змісту, що формує ініціативність і підприємливість. Цю компетентність можна розвивати через провідні форми навчальної діяльності, тобто через ті методи, що спонукатимуть учня бути ініціативним, активним, комунікабельним, відповідальним, передбачливим, відважним. Ці форми відображають новий діяльнісний підхід до навчально-виховного процесу, що має замінити трансляторне навчання.

На нашу думку формуванню таких компетентностей як ініціативність та підприємливість найкращим чином сприяють інтерактивні технології навчання.

Інтерактивне навчання – співнавчання, взаємонавчання (парне, групове, колективне, навчання у співпраці), де вчитель і учень є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання. Учні вчаться бути демократичними, спілкуватися з товаришами, критично мислити, поважати думку інших, приймати рішення. [4]

Дослідники поділяють усі інтерактивні технології на чотири групи залежно від мети уроку та форм організації навчальної діяльності учнів:

Інтерактивні технології кооперативного навчання.

Інтерактивні технології колективно-групового навчання.

Технології ситуативного моделювання.

Технології опрацювання дискусійних питань [4].

Кооперативне навчання – це форма організації навчання в малих групах учнів, об'єднаних спільною навчальною метою.

Основні ознаки кооперативної групової роботи:

1. Поділ класу на групи для досягнення конкретного навчального результату.
2. Склад груп змінюється залежно від змісту і характеру навчальних завдань.

3. Завдання, які виконує група, можуть бути:
- за складністю однаковими або різними;
 - за метою і змістом однаковими;
 - за змістом взаємодоповнюючими або послідовно пов'язаними із завданнями інших груп за логікою матеріалу, що дозволяє вивчити проблему з різних боків;
 - за способом виконання різними або однаковими.
4. Завдання мають виконуватися так, щоб можна було врахувати й оцінити індивідуальний внесок кожного члена групи й групи в цілому.

Кількість членів групи (оптимальна) – 3-5 осіб. Якщо в групі 2 учні, робота називається парна [4].

У процесі вивчення технологій, групова і парна робота організовується, як на уроках засвоєння, так і на уроках застосування знань, умінь та навичок. Це може бути як частина уроку, так і спеціальний урок, і відбуватися відразу після викладу вчителем нового матеріалу, на початку нового уроку замість опитування, на спеціальному уроці присвяченому застосуванню знань, умінь та навичок, або бути частиною узагальнюючого уроку.

Отже, використання технології кооперативного навчання на заняттях «Технології» допомагає якнайповніше зреалізувати принципи компетентної освіти, оскільки програмує набуття кожним суб'єктом діяльнісних умінь у взаємозв'язку із загально-пізнавальними, креативними й естетико-етичними, сприяє розвитку узагальнених способів пізнавальної й творчої діяльності, визначенню учнем своєї перспективи та реалізації індивідуальної траєкторії особистісного зростання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. 2008. №3. С. 23-30.
2. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / pid zag. red. N.M. Bibik. Kyiv: TOB «Vid-ий dim «Plyadi», 2017. 206 s.
3. Пометун О.І. Теорія і практика послідовної реалізації компетентного підходу в досвіді зарубіжних країн.

- Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: [б-ка з освітньої політики]; / під заг. ред. О.В. Овчарук. Київ: К.І.С., 2004. С. 16-25.
4. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: навч.-метод, посібник / за заг. ред. О. Пометун. Київ: „Вид-во А.С.”, 2004. 192 с.
 5. Унгурян Ірина, Куриш Наталія. Формування ключової компетентності підприємливості та ініціативності у навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу: збірник наукових праць «Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи». Розділ «Педагогіка». 2016. № 2. С 99-102.

О.П. МОРОЗ, М.С. ЯНЦУР

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПРЕДМЕТНО-ПЕРЕТВОРЮВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ-СТАРШИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ «ТЕХНОЛОГІЇ»

У сучасних умовах особливу роль у формуванні особистості майбутнього громадянина країни відіграє компетентнісний підхід у системі освіти, що передбачено Державним стандартом базової і повної середньої освіти [1]. Використання компетентнісного підходу в системі освіти залежить не від економічного зростання в державі, а, передусім, від рівня всебічної розвиненості та освіченості особистості. Тому важливим постає завдання формування проектно-технологічної компетентності, як здатності учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності, що буде сприяти їх гармонійному розвитку [1]. І центральним тут виступає технологічна освіта школярів. Зазначена мета досягається шляхом залучення учнів на уроках технологій до проектно-діяльності як провідного засобу розвитку і навчання учнів, формування у них здатності до самостійного навчання, оволодіння засобами сучасних технологій, умінь конструювати власний процес пізнання і на

ЗМІСТ

Бодашко А.Г., Сингаївський Д.В. Теоретичні основи розвитку творчих здібностей учнів 5-7-х класів в процесі гурткових занять з використанням методів вирішення конструкторських задач.	3
Годун К.О. Методичні особливості формування наукового світогляду учнів на уроках технологій в новій українській школі.	7
Янциур М.С. Формування профорієнтаційної компетентності в учнів основної школи в процесі трудового навчання.	10
Гурський І.В., Сингаївський Д.В. Теоретичні основи розвитку естетичної культури в учнів 10-11-х класів у процесі вивчення предмету «Технології» на основі традицій рідного краю з використанням мультимедійних технологій.	14
Козубчик Д.В., Симонович Н.В. Теоретичні аспекти розвитку ініціативності та підприємливості в учнів 10-11-х класів на заняттях з предмету «Технології» з використанням інтерактивних технологій кооперативного навчання.	19
Мороз О.П., Янциур М.С. Теоретичні засади розвитку предметно-перетворювальної компетентності в учнів старших класів у процесі вивчення предмету «Технології». .	23
Василець В.А., Фещук Ю.В. Графічна компетентність учнів старших класів та її розвиток на заняттях з предмету «Технології» з використанням хмарних технологій.	27
Хилько Л.С. Сучасні методики формування ціннісних ставлень особистості вихованців молодшої вікової категорії (на прикладі гурткової роботи закладу позашкільної освіти Рівненського міського центру творчості учнівської молоді).	31
Герасименко О.А. Реалізація та зміст дисципліни «Основи композиції та кольорознавства» для майбутніх вчителів трудового навчання та технології як суттєвої складової професійної грамоти і творчого мислення дизайнера.	46

Івашко О.Г., Климчук В.М. Івашко П.Г. Геометричне моделювання як засіб активізації пізнавальної діяльності студентів технічних коледжів.	50
Клюд О.В. Проблема формування ключових компетентностей у процесі професійної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій.	51
Козяр М.М. Формування графічної компетентності здобувачів вищої освіти за допомогою електронних педагогічних програмних засобів.	55
Парфенюк О.В., Козачок А.М., Ключко В.В., Ковальчук О.Р. Розвиток просторової уяви здобувачів вищої освіти за допомогою засобів чотиривимірної графіки.	59
Сасюк З.К., Похильчук І.О. Основні аспекти графічної підготовки здобувачів вищої технічної освіти засобами геометричного моделювання на ПЕОМ.	61
Симонович Н.В. Реалізація та зміст дисципліни «Дизайн предметів інтер'єру» для майбутніх вчителів трудового навчання та технології як суттєвої складової професійної підготовки.	64
Шумік М.С., Олексюк Г.Я. Проблеми удосконалення професійної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технології.	68
Янциур М.С. Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання та технологій до формування в учнів основної школи алгоритму вибору професій.	72
Білітюк В.В. Проблеми організації уроків трудового навчання в ЗОШ.	75
Відомості про авторів	79

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції

(12 березня 2020 року)

Упорядники: *Янциур Микола Сергійович,
Герасименко Олександр Анатолійович.*

Друкується без редакційної правки

Відповідальний за випуск Герасименко О.А.

Здано до набору 15.03.2020 р. Підписано до друку 28.04.2020 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 4, 5.
Обл. вид. арк. 4, 55. Замовлення № 218/1. Наклад 100.

Адреса: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 39
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра технологічної освіти
(к. 98, тел. 0362-63-42-49, 094-967-7580)
тел. моб. 0989549096; E-mail: ppitp@ukr.net.